

*Мр Аишла Дудаи, асисџенџи
Правноџ факулџетџа у Новом Саду*

ПРАВНИ ОКВИР ЗАШТИТЕ ПРАВА ПРОНАЛАЗАЧА У СРБИЈИ*

Сажетџак: У овом раду се даје џриказ развоја џравноџ уређења џаџенџиноџ џрава у Србији од краја XIX века до данашњеџ дана. Посебна џажња џосвећује се Предлоџу новоџ закона о џаџенџиџа усвојеноџ на седници Владе Републице Србије џочетџком јула 2011. године. Рад је насџао џосле усвајања Предлоџа, али џре расџправе о џему у Народноџ скуџиџиџини.

Од нових нормативних решења Предлоџа новоџ закона о џаџенџиџа нарочитџо су значајни следећи: увођење обавезе израде извешџаја о сџању џехнике џре објављивања џријаве џроналаска (џџзв. решерџини извешџај); изједначавање малоџ џаџенџиџа и џаџенџиџа у џоџледу инвенџивноџ нивоа као услова џаџенџиџбилносџи; разликовање малоџ џаџенџиџа и исџиџаноџ малоџ џаџенџиџа у џоџледу моџућносџи захџевања џривремене мере ради сџречавања неовлаџћеноџ џривредноџ искорџићавања џроналаска; измене формулације џојединих одредаба које намеће сџуџање на снаџу Конвенције о евроџском џаџенџиџу; усџановљавање џрава жалбе џодноџиоца џаџенџиџне џријаве на уџравне акџиџ Завода за инџелекџиџуалну својину; изрџичџиџо џроџисивање моџућносџи изјављивања ревизије у џарницама џоводом заџџиџиџе џрава носџоца џаџенџиџа; омоџућавање џодношења џредлоџа за џоновоно усџоџтављавање џрава и збоџ џроџуџиџања џлаћања џоџиџњих џаџџи за одржавање џаџенџиџа; увођење инџиџиџуџа „наџавка џосџуџка“; усџановљавање надлежносџи Завода за инџелекџиџуалну својину за вођење реџисџра о залоџним џравима на џаџенџиџа, малим џаџенџиџа и џравима из џријаве, као и друџе новине које намеће џоџреба усклађивања домаће реџулатџиве са одредбама TRIPS-а и Дирекџиве ЕУ бр. 2004/48/ЕЗ о мерама за сџровођење заџџиџиџе џрава носџоца џаџенџиџа.

* Чланак је настао као резултат рада на научноистраживачком пројекту бр. 43008 под називом *Развој методџа, сензора и сџџема за џраћење квалџиџетџа воде, ваздуха и земљџиџа* коџи финансира Министарство за науку и технолоџки развој Републике Србије.

Кључне речи: *патентни, патентно право, Предлог закона о патентима из 2011. године*

Развој патентног права у Србији до усвајања Закона о патентима из 2004. године

У литератури је уобичајена периодизација развоја регулативе патентног права у Србији у четири етапе.¹

Прва је трајала од потписивања Париске конвенције за заштиту индустријске својине 1883. године², односно, од оснивања Уније за заштиту индустријске својине (чији је један од оснивача била и Краљевина Србија), до краја Другог светског рата.³ У овом периоду, непосредно по настанку Краљевине СХС, дошло је до усвајања првих прописа о заштити индустријске својине, Уредбе о заштити права индустријске својине 1920. године⁴ и Закона о заштити права индустријске својине две године касније⁵, који је представљао рецепцију аустријског патентног закона из 1897. године⁶.

Друга етапа у развоју домаћег патентног права обухвата период од краја Другог светског рата, тачније од 1948. до 1960. године.⁷ Почетак овог периода означава усвајање Закона о проналасцима и техничким унапређењима⁸, а крај доношење новог, истоименог закона 1960. године⁹. Закон из 1948. године је донет под утицајем совјетског законодавства, што је имало за последицу да је искључиво право коришћења проналаска имала држава, док је проналазач имао право само на признање ауторства, као и право на накнаду уколико би се проналазак привредно искоришћавао.¹⁰

¹ В. Сандра ФИШЕР, *Патентни као субјективно право*, Правни факултет у Новом Саду – Центар за издавачку делатност, Нови Сад, 2007, стр. 21.

² Париска конвенција о заштити индустријске својине усвојена је 20. марта 1883. године у Паризу, измењена 14. децембра 1900. године у Бриселу, 2. јуна 1911. године у Вашингтону, 6. новембра 1925. године у Хагу, 2. јуна 1934. године у Лондону, 31. октобра 1958. године у Лисабону и 14. јула 1967. године у Стокхолму. Париску конвенцију је ратификовала и СФРЈ 1974. године. В. Службени лист СФРЈ – Међународни уговори бр. 5/1974. Текст Париске конвенције са свим каснијим изменама и допунама доступан је на интернет страници Завода за интелектуалну својину Републике Србије <http://www.zis.gov.rs/sr/pdf/pariz.pdf> (приступ страници 16. јула 2011. године).

³ В. ФИШЕР, *Патентни као субјективно право*, нав. дело, стр. 21.

⁴ Ibidem.

⁵ Службене новине Краљевине СХС, бр. 69-IX/1992 и 116-XXXIX/1928.

⁶ В. ФИШЕР, *Патентни као субјективно право*, нав. дело, стр. 21.

⁷ Ibidem.

⁸ Закон о проналасцима и техничким унапређењима, Службени лист ФНРЈ, бр. 108/1948.

⁹ Закон о проналасцима и техничким унапређењима, Службени лист ФНРЈ, бр. 44/1960 и 28/1962.

¹⁰ В. Слободан МАРКОВИЋ, *Патентно право*, Номос, Београд, 1997, стр. 20; ФИШЕР, *Патентни као субјективно право*, нав. дело, стр. 21.

Трећи период започиње доношењем закона из 1960. године и траје до 1981. године, до усвајања Закона о заштити проналазака, техничких унапређења и знакова разликовања.¹¹ Закон из 1960. године је садржавао решења која су више одговарала новим друштвеним и економским околностима, пре свега све израженијем радничком самоуправљању и јачању односа конкуренције међу привредним субјектима, као и увођењу многих елемената тржишног привређивања.¹²

Четврти период у развоју домаћег патентног права је започео доношењем наведеног патентног закона из 1981. године и траје и данас. Закон из 1981. године је садржавао доста рестриктивне одредбе којима је био циљ да се фаворизује домаћа технологија у односу на страну. Разлог томе је да је овај закон донет у време кризе патентног права у међународним оквирима, по узору на поједина нормативна решења патентних закона из земаља Латинске Америке, у светлу јачања покрета несврстаних.¹³ У овим околностима се у земљама у развоју на патенту заштиту проналазака гледало као на инструмент технолошке колонизације, која је изазивала слабење и релативизовање патентне заштите.¹⁴

Први савремени закон из области патентног права у Србији био је Закон о патентима из 1995. године.¹⁵ Усвајањем овог закона долази до раскида „са наслеђем законодавног експериментисања у области патентног права“ и наше право се приклонило изворном концепту патентног права, као једног од права индустријске својине.¹⁶ Године 2004. усвојен је нови Закон о патентима који је у још већој мери од претходног усаглашен са одредбама комунитарних и међународних извора патентног права.¹⁷

Позитивно-правно уређење патентног права у Србији

Важећи законски акт из области патентног права у Србији је поменути Закон о патентима из 2004. године. Поред њега, као основног прописа, и подзаконских аката, област патентног права уређују и међународне конвенције које је Србија ратификовала.

Од међународних извора патентног права који имају правно дејство на територији Србије свакако треба истаћи: Париску конвенцију за зашти-

¹¹ Закон о заштити проналазака, техничких унапређења и знакова разликовања, Службени лист СФРЈ, бр. 34/1981.

¹² В. МАРКОВИЋ, *Патентно право*, нав. дело, стр. 20; ФИШЕР, *Патент као субјективно право*, нав. дело, стр. 21.

¹³ В. ФИШЕР, *Патент као субјективно право*, нав. дело, стр. 22.

¹⁴ В. МАРКОВИЋ, *Патентно право*, нав. дело, стр. 20-21.

¹⁵ Закон о патентима, Службени гласник РС, бр. 15/95, 35/95 - испр. и 28/96.

¹⁶ В. МАРКОВИЋ, *Патентно право*, нав. дело, стр. XV.

¹⁷ В. ФИШЕР, *Патент као субјективно право*, нав. дело, стр. 22.

ту индустријске својине¹⁸; Конвенцију о унификацији неких појмова материјалног патентног права из 1971. године, с изменама из 1979. године (Стразбуршка конвенција)¹⁹; Уговор о сарадњи из области патената из 1970. године, допуњен 1979. и измењен 1984. године, заједно с правилником за његово спровођење²⁰; Конвенцију о признавању европских патената из 1973. године, с изменама из 1991. и 2000. године²¹; Уговор о патентном праву из 2000. године²² и Споразум између СРЈ и Европске патентне организације о сарадњи у области патената (Споразум о сарадњи и проширењу) из 2001. године²³. Значајан корак у даљем развоју заједничког европског патентног права било је усвајање Конвенције о комунитарном патенту 1975. године у Луксембургу, односно Споразума о комунитарном патенту из 1989. године такође у Луксембургу, који због недостатка политичке воље за њихову примену нису ступили на снагу²⁴. Последњи покушај стварања комунитарног патента било је усвајање Предлога Уредбе Савета ЕУ о комунитарном патенту 2000. године.²⁵ Значајне одредбе о правној заштити проналазача садржи и Анекс 1С Споразума о оснивању Светске трговинске организације (Маракешки споразум) из 1994. године, Споразум о трговинским аспектима права интелектуалне својине (TRIPS споразум), који није формално ратификован у нашем праву, али је важећи Закон о патентима у значајној мери усклађен с његовим одредбама.²⁶

Подзаконски акти којима се ближе уређују поједина питања у вези са правном заштитом проналазача су: Уредба о поступку за правну заштиту проналазача²⁷; Уредба о начину, поступку и мерама заштите поверљивих проналазача значајних за одбрану²⁸; Одлука о висини накнада посебних трошкова поступка који води Завод за интелектуалну својину и накнада трошкова за пружање информационих услуга Завода²⁹; као и акт усвојен од стране Завода за интелектуалну својину о поступку испитивања патентних пријава³⁰.

¹⁸ Службени лист СФРЈ – Међународни уговори, бр. 5/1974.

¹⁹ Службени гласник РС – Међународни уговори, бр. 42/2009.

²⁰ Службени лист СРЈ – Међународни уговори, бр. 3/1996.

²¹ Службени гласник РС – Међународни уговори, бр. 5/2010.

²² Службени гласник РС – Међународни уговори, бр. 19/2010.

²³ Службени лист СЦГ – Међународни уговори, бр. 14/2004.

²⁴ В. ФИШЕР, *Пацијент као субјективно право*, нав. дело, стр. 32.

²⁵ *Ibidem*.

²⁶ В. ФИШЕР, *Пацијент као субјективно право*, нав. дело, стр. 33.

²⁷ Службени лист СЦГ, бр. 62/2004.

²⁸ Службени гласник РС, бр. 110/2008.

²⁹ Службени лист СЦГ, бр. 3/2006.

³⁰ Методологија завода за поступање у области решерша и испитивања пријава патената. http://www.zis.gov.rs/sr/pdf_patenti/Methodologija_patenti.pdf (приступ страници 16. јула 2011. године).

Предлог новог Закона о патентима

Насијанак Предлоја закона о њајенџима

Завод за интелектуалну својину је на својој интернет страници објавио нацрт новог закона о патентима, с образложењем потребе усвајања новог законског акта.³¹ Нацрт је израђен по угледу на нормативна решења патентних закона Данске, Грчке, Аустрије, Словачке, Мађарске, Румуније, Бугарске, Хрватске и Словеније.³² Закључком одбора за привреду и финансије Владе донетим на 110. седници од 19. октобра 2010. године усвојен је Програм јавне расправе о радној верзији Нацрта закона о патентима. На основу овог Програма јавна расправа је спроведена у периоду од 25. октобра до 8. новембра 2010. године у Заводу за интелектуалну својину.³³ У оквиру јавне расправе је 5. новембра у Заводу одржан округли сто на којем су учествовали представници министарстава, правосудних органа, универзитета, иновационих центара, стручних и научних удружења, патентних заступника и адвоката, и то представници Министарства одбране; Високог савета судства, Врховног касационог суда, Привредног апелационог суда, Привредног суда у Београду, Вишег суда у Београду, Вишег суда у Новом Саду; представници Правног факултета у Београду, Центра за интелектуалну својину Факултета техничких наука Нови Сад, Института Михајло Пупин, Иновационог центра Машинског факултета, Иновационог центра Електротехничког факултета, Иновационог центра Факултета организационих наука, Пословно технолошког инкубатора техничких факултета – Београд; представници Привредне коморе Србије; представници заступничких канцеларија и представници удружења проналазача, итд.³⁴ На основу Нацрта и примедба стручне јавности сачињен је Предлог закона о патентима који је Влада усвојила 7. јула 2011. године.³⁵

Од начелних разлога због којих је потребно усвајање новог закона о патентима истичу се разлози терминолошке природе, имајући у виду да је

³¹ http://www.zis.gov.rs/sr/patenti/patenti_propisi.html (приступ страници 16. јула 2011. године).

³² В. Образложење Нацрта, стр. 2.

³³ В. Анализа ефеката Закона о патентима, стр. 15, на интернет страници Савета за регулаторну реформу привредног система Републике Србије: <http://www.ria.mert.gov.rs/uploads/media/Analiza%20efekata%20Zakona%20o%20patentima.pdf> (приступ страници 16. јула 2011. године).

³⁴ Ibidem.

³⁵ <http://www.srbija.gov.rs/vesti/vest.php?id=156129> (приступ страници 16. јула 2011. године).

Детаљније о раду округлог стола одржаног 5. новембра 2010. године у Заводу за интелектуалну својину, о примедбама на тексту Нацрта закона које су усвојене и које нису усвојене с образложењима в. Анализа ефеката Закона о патентима, стр. 17-27.

важећи закона усвојен још у време постојања Државне заједнице Србија и Црна Гора³⁶, као и потреба да се домаћа регулатива усклади са комунитарним изворима права³⁷ из ове области. Обавеза усклађивања прописа из области права интелектуалне и индустријске својине са заједничком правном тековином Европске уније у складу је са обавезама које је Србија преузела Прелазним споразумом о трговини и трговинским питањима. Прелазни споразум, између осталог, прописује обавезу Србије да најкасније у року од пет година од дана његовог ступања на снагу (тј. до 2014. године) оствари заштиту интелектуалне, индустријске и комерцијалне својине на нивоу сличном оном који постоји у Европској унији.³⁸ На потребу доношења новог закона о патентима из наведених разлога указује и Стратегија развоја интелектуалне својине у периоду од 2011. до 2015. године, коју је Влада Републике Србије усвојила 23. јуна 2011. године.³⁹

Најзначајнија нова нормативна решења Предлога закона о патентима

Од најзначајнијих нових нормативних решења предложеног закона о патентима могу се истаћи следећа:

Предложени закон би увео обавезну изразу извештаја о стању технике пре објављивања пријаве проналазача (тзв. респективни извештај). Према важећем закону, поступак суштинског испитивања патентне пријаве покреће се након објаве пријаве патента, на захтев подносиоца пријаве, најкасније у року од шест месеци од датума објаве⁴⁰ или у року од 30 дана од дана пријема обавештења о протеклу рока⁴¹. То значи да подносилац пријаве информацију о томе да ли проналазак, чије патентирање захтева, улази у стање технике добија после дугог времена чекања, када је пријава објављена, а проналазак чије се патентирање тражи већ је ушао у стање техни-

³⁶ В. Образложење Нацрта, стр. 1.

³⁷ То су Директива бр. 98/44/ЕЗ о правној заштити проналазача из области биотехнологије; Директива бр. 2004/48/ЕЗ за спровођење права интелектуалне својине; Уредба Европског парламента и Савета бр. 1610/96 о признавању сертификата о додатној заштити производа за заштиту биља; Уредба Савета (ЕЗ) бр. 1768/92 о признавању сертификата о додатној заштити за лекове и Уредба Европског парламента и Савета бр. 816/2006 о принудној лиценци за патенте који се односе на производњу фармацеутских производа за извоз у земље са проблемима јавног здравља. Наведено према Образложење Нацрта, стр. 1.

³⁸ В. Анализа ефеката Закона о патентима, стр. 8.

³⁹ В. Стратегију развоја интелектуалне својине за период од 2011. до 2015. године усвојену од стране Владе Републике Србије, Службени гласник Републике Србије, бр. 49/2011. Текст доступан на http://www.zis.gov.rs/upload/documents/pdf_sr/pdf/Strategija%20razvoja%20intelektualne%20svojine.pdf (приступ страници 16. јула 2011. године), стр. 20.

⁴⁰ В. чл. 42. ст. 1. Закона о патентима.

⁴¹ В. чл. 42. ст. 2. Закона о патентима.

ке. Циљ предложеног нормативног решења је да се скрати време у којем подносилац пријаве добија информацију о новости и инвентивности проналаска, као и условима његове патентбилности. Ово би се постигло тако што би се извештај о стању технике израдио на основу поднете уредне пријаве, а пре њеног објављивања.⁴²

Нови закон о патентима би садржао другачију регулативу и о малом патенту. За разлику од важећег⁴³, према предложеном закону би проналазак који се штити малим патентом имао идентичан инвентивни ниво као и проналазак који се штити патентом, с тим да се мали патент не би односио и на конфигурацију елемената од којих се проналазак састоји⁴⁴. Нови закон би разликовао признати мали патент од испитаног малог патента. Потребу оваквог разликовања су наметнуле честе злоупотребе у пракси, јер су се подносиоци пријаве малог патента, на основу саме пријаве, учестало, неосновано служили привременом мером забране искоришћавања проналаска од стране трећих лица. Сада би такво право имали само уколико признати мали патент има потврду о испитивању. Ово намеће потребу да се, у погледу инвентивног нивоа, мали патент изједначи са патентом и да се пропише рок трајања патентне заштите од десет година.⁴⁵ Заштити савесних трећих лица, која употребљавају проналазак у периоду по објављивању пријаве, али пре доделе патента, служио би институт испитивања пријаве по хитном поступку. Према предложеном закону, на захтев суда Завод ће спровести поступак хитног решавања пријаве патента.⁴⁶

Одређене измене у односу на стари закон намеће и то да је у време његовог усвајања Србија имала статус земље проширења, према Конвенцији о европском патенту, због чега су бројне одредбе у важећем закону уређене сходно томе (дејство европске пријаве патента, проширење дејства европског патента, поступак по захтеву за упис проширеног европског патента у Регистар патената, плаћање таксе за проширење, таксе за одржавање проширених европских патената, питање истовремене заштите у случају када проширени европски патент и национални патент имају исти датум подношења или првенства, под условом да је затражено право, а исти датум првенства је признат истом лицу или његовом правном следбенику).⁴⁷ Имајући у виду, међутим, да је 1. октобра 2010. године почела да се примењује Конвенција о европском патенту, позивање на проширено

⁴² В. Образложење Нацрта, стр. 2.

⁴³ В. чл. 134. ст. 1. Закона о патентима.

⁴⁴ В. Образложење Нацрта, стр. 3.

⁴⁵ Ibidem.

⁴⁶ В. Анализа ефеката Закона о патентима, стр. 3.

⁴⁷ В. Образложење Нацрта, стр. 3.

дејство европског патента више нема смисла, те се у предложеном закону говори о поступању по европским пријавама патената, као и поступање у вези са признатим европским патентом.⁴⁸ По истој логици, нови Закон би уредио и питање важења Закона о потврђивању Конвенције о признању европских патената, прописујући да би даном његовог ступања на снагу изгубиле дејство одредбе чл. 3-15. Закона о потврђивању Конвенције о признању европских патената⁴⁹, с тим да би се захтеви за упис проширеног европског патента по одредбама садашњег закона могли подносити све док се пред Европским заводом за патенте не окончају поступци у којима је Србија назначена као земља проширења⁵⁰.

Битну новину предложеног закона представља и установљавање права жалбе подносиоца пријаве.⁵¹ Према правилима општег управног поступка против решења републичких министарстава или другог самосталног органа управе, односно управне организације може се изјавити жалба, само уколико је таква могућност предвиђена посебним законом.⁵² Имајући у виду да важећи Закон о патентима не прописује могућност подношења жалбе против управних аката Завода за интелектуалну својину, подносилац пријаве против одлука Завода може једино да покрене управни спор. Показало се у досадашњој пракси да суд у спору покренутом против решења Завода, по правилу, одлучује у поступку ограничене јурисдикције, тј. одлучује само о законитости управног акта, и ако је тужба основана, предмет враћа Заводу на поновно одлучивање, и знатно ређе у поступку пуне јурисдикције у којем у меритуму одлучује о управној ствари и својом пресудом замењује побијани управни акт. Из овог разлога се судска контрола решења Завода показала неефикасном, те је у предложеном закону установљен двостепени управни поступак, увођењем права на жалбу подносиоца патентне пријаве о којој одлучује влада.⁵³ Увођењем двостепености у управном поступку којим Завод додељује патент и мали патент отклонила би се асиметричност у правилима поступака које спроводи Завод, јер је у признавању осталих права индустријске својине прихваћена двостепеност, док она још не постоји у поступцима признавања патената и малих патената.⁵⁴

---

⁴⁸ Ibidem.

⁴⁹ Ibidem.

⁵⁰ В. Образложење Нацрта, стр. 4.

⁵¹ Ibidem.

⁵² В. чл. 213. Закона о општем управном поступку, Службени лист СРЈ, бр. 33/97 и 31/2001, Службени гласник РС, бр. 30/2010.

⁵³ В. Образложење Нацрта, стр. 4.

⁵⁴ В. Стратегију развоја интелектуалне својине за период од 2011. до 2015. године, стр. 17.

Предложени закон изричито уређује да је и у споровима за заштиту и употребу проналазака ревизија увек дозвољена против правноснажних пресуда донетих у другом степену. Предлагачи сматрају потребним да се допуштеност ревизије изричито уреди у закону о патентима, имајући у виду да је у пракси било спорно да ли је према одредбама Закона о парничном поступку са изменама из 2009. године ревизија у овим поступцима допуштена и када тужба садржи како имовинскоправни, тако и неимовинскоправни захтев, и како се рачунају захтеви Закона о парничном поступку у погледу вредности предмета спора, за услове подношења ревизије, који су према изменама закона из 2009. године драстично повећани (на 100.000 евра у грађанскоправним, односно 300.000 евра у привредним споровима).⁵⁵ Будући да Закон о парничном поступку прописује да је ревизија увек дозвољена уколико је она прописана посебним законом⁵⁶, установљавање права на подношење ревизије у предложеном закону о патентима, без обзира на врсту и вредност тужбеног захтева, отклонило би наведену дилему.⁵⁷

Предложени закон би увео новину и у погледу утврђивање круга разлога због којих се може захтевати поновно успостављање права. Ново законско решење би омогућило подношење предлога за поновно успостављање права и због пропуштања плаћања годишњих такси за одржавање патента, што би било у складу са одредбама Правилника за спровођење Уговора о патентном праву. Овакво решење би било, без сумње, у корист подносилаца пријава, односно носилаца патената, јер се највећи број предлога за поновно успостављање права у пракси, управо подноси због пропуштања плаћања годишње накнаде за одржавање патента.⁵⁸

Предлог новог закона уводи и институт „наставка поступка“, под чим се подразумева обавеза надлежног органа да настави поступак по неуспешном протеклу рока одређеног подносиоцу пријаве за предузимање одговарајуће радње. Према томе, непоступање подносиоца пријаве по налогу надлежног органа, не доводи до одбацивања пријаве, већ надлежни орган под одређеним условима даље води поступак као да је подносилац пријаве предузео радње о року. Овакво решење је у складу са одредбама Уговора о патентном праву.⁵⁹

Нови закон би изричито уредио и питање уписа уговора о залози чији је предмет патент или мали патент. Својевремено је Закон о заложном праву на покретним стварима уписаним у регистар прописао да предмет ве-

⁵⁵ В. чл. 394. ст. 2. Закона о парничном поступку, Службени гласник РС, бр. 125/2004 и 111/2009.

⁵⁶ В. чл. 394. ст. 3. Закона о парничном поступку.

⁵⁷ В. Анализа ефеката Закона о патентима, стр. 10.

⁵⁸ Ibidem.

⁵⁹ Ibidem.

здржавинске залогe могу бити и права интелектуалне својине, при чему се залога на патентима стиче уписом у регистар патената, односно малих патената.⁶⁰ Важећи закон о патентима, међутим, није уредио питања у вези са вођењем регистра заложног права на патентима и малим патентима, те је у тексту предложеног закона овај недостатак отклоњен.⁶¹ Овим би се вођење регистра залогe на патентима, малим патентима и правима из пријаве пренело из надлежности Агенције за привредне регистре у надлежност Завода за интелектуалну својину. Ради избегавања ситуације у којој би се подаци налазили у два одвојена регистра које воде различити органи, предлог новог закона у прелазним одредбама предвиђа обавезу Агенције да у року од 30 дана од дана ступања на снагу закона достави Заводу за интелектуалну својину податке о регистрованим залогима на патентима, малим патентима и правима из пријаве.⁶²

Најзад, у оквиру глава “Грађанско-правна заштита“ и “Казнене одредбе“ предложеног закона, у потпуности би се имплементирале одговарајуће одредбе TRIPS споразума и Директиве ЕУ бр. 2004/48/ЕЗ о мерама за спровођење заштите права носиоца патента. У оквиру ових мера уређен је поступак за изрицање привремене мере и мере обезбеђења доказа, могућност полагања средстава обезбеђења, као и обавеза пружања информација од стране законом предвиђених лица, по налогу суда, о пореклу и дистрибутивној мрежи роба и услуга којима се повређује право из пријаве или признато право.⁶³

---

⁶⁰ В. чл. 14. ст. 3. Закона о заложном праву на покретним стварима уписаним у регистар, Службени гласник РС, бр. 57/03 и 61/05 и 64/2006- испр.

⁶¹ В. Анализа ефеката Закона о патентима, стр. 5.

⁶² Ibidem.

⁶³ В. Образложење Нацрта, стр. 4.

*Attila Dudás, LL.M., Assistant
Faculty of Law Novi Sad*

The Legal Framework of the Protection of Inventors in Serbia

Abstract

The author of this paper gives an overview of the evolution of legal framework of protection of rights of inventors in Serbia, since the end of the 19th century to present day. Special attention is paid to the legislative bill of the new patent law, adopted by the Serbian Government in the beginning of July, 2011. This paper was written in the period after the Bill had been adopted, but before the parliamentary debate began.

From the new legal institutions envisaged by the Bill the author points out in detail the obligation to issue a research report (report on the state of the art) before the publication of the patent application, evening up the petty patent and patent in respect of the inventive step of the invention as a condition of patentability, differentiation between petty patent and examined petty patent in respect of the right of the applicant to request interim court measures to prohibit unauthorized economic exploitation of the invention, changes in the wording of some sections of the law necessitated by entry in force of the European Patent Convention, introduction of right of appeal of the applicant against the administrative decisions of the Intellectual Property Office, prescribing explicitly the right of review as an extraordinary legal remedy in litigations initiated for the protection of the rights of patent holders, enabling restoration of rights (*restitutio in integrum*) in the case of failure to pay annual fees for maintenance of patent rights, introduction of the institution of „continuation of procedure”, assignment of the administration of the registry of pledged patent rights, rights from petty patent and rights conferred by the patent application into the competence of Intellectual Property Office, and other novelties necessitates by the requirement of harmonization of domestic legislation with the sections of the TRIPS agreement and the Directive of the EU No. 2004/48/EC on the enforcement of intellectual property rights in respect of the measures for the protection of the rights of patent holders.

Key words: patent, patent law, the legislative bill of the new Patent Law from 2011